

گام آفتاب

ادبیات

سال دهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱ در همهٔ ابیات، شاعر تواضع و فروتنی را امری پسندیده می‌داند؛ به جز .....

- ۱ تواضع مرد را دارد گرامی
۲ تواضع بود با بزرگان ادب
۳ اگر زیردستی بیفتد رواست
۴ نیامیزند با هم مردمان از نخوت دولت
- ز کبر آید بدی در نیک‌نامی
بود با فرومایگان مسکنت
زبردست افتاده مرد خداست
پس از افتادگی از هم جدایی نیست یاران را

۲ واژهٔ «سر» در کدام بیت مجاز نیست؟

- ۱ کار با عشق فتاد، از سرم ای عقل برو
۲ عذری بنه اول که تو درویشی و او را
۳ مگر که سر بدهم و نه من ز سر نهم
۴ مشک با حلقهٔ مویت سر سودا دارد
- چه دهی و سوسه دیدم هنری نیست تو را
در مملکت حسن سر تاجوری بود
امید وصل در این ره چو پای بنهادم
کج خیالی است مگر مشک ختا را سوداست

۳ تعداد استعاره در همهٔ ابیات یکسان است؛ به جز:

- ۱ چون شود یاقوت لؤلؤپرورت گوهرفشان
۲ در قدم‌های خیال تو به دامن هر دم
۳ حقهٔ یاقوت لؤلؤپوش گوهرپاش تو
۴ چهرهٔ باغ به خونابه فرومی‌شستم
- آب گردد از حیا هر گوهر کانی که هست
چشم دریادل من لؤلوی لالا می‌ریخت
رستهٔ لعلم ز چشم دُرنتار انداخته
دهن چشمه پر از لؤلوی تر می‌کردم

۴ در کدام تشبیه وجه‌شبه ذکر نشده است؟

- ۱ چون مار زخم‌خورده دل افتد به پیچ‌وتاب
۲ معشوق به رنگ روزگار است
۳ جهان چون نی هزاران ناله دارد
۴ در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع
- هر گه که یاد طرهٔ پیچان کند تو را
با گردش روزگار یار است
که یک نی دید از شکرستانی؟
شب‌نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع

۵ در کدام گزینه همهٔ ترکیب‌ها «اضافهٔ استعاری» اند؟

- ۱ چشم آبی، گوش طرب، سایش بال، عطر آسمانی
۲ سینهٔ کویر، آغوش خوش‌بختی، سقف شب، دست طبیعت
۳ دست مهربان مرگ، درخت عزیز، گل خیال، غرفهٔ بلند آسمان
۴ پرندۀ بی‌خیال، چشمهٔ مواج نوازش، سایهٔ پرواز، زبان گویای خدا

۶ نقش ضمائر متصل مشخص‌شده، در بیت زیر، به ترتیب، کدام است؟

- «چو آیمت که ببینم مرا ز کوی برانی
چو خواهمت که در آیم درم به روی ببندی»
- ۱ نهاد، متمم، مفعول
۲ نهاد، مفعول، مضاف‌الیه
۳ مفعول، متمم، مضاف‌الیه
۴ مفعول، مضاف‌الیه، مفعول

۷ نقش دستوری «خود» و نقش دستوری «ضمیر پیوسته» در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

- «چو خود را به چشم حقارت بدید
صدف در کنارش به جان پرورید»
- ۱ متمم، مفعول
۲ متمم، مضاف‌الیه
۳ مفعول، مضاف‌الیه
۴ مفعول، مفعول

۸ در بیت زیر منظور از «دریا» چیست؟

- «دریایم و نیست باکم از طوفان
دریا همه عمر خوابش آشفته است»

۹ نوع حذف در عبارت‌های زیر را مشخص کنید:

- الف. هر نفسی که فرو می‌رود مُمد حیات است و چون بر می‌آید مفرح ذات.
ب. جزی مشک بهتر که یک نوده گل
پ. ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع
ت. صلح به که جنگ

۱۰ آرایه ادبی «حس آمیزی» را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه ایم لیک
تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است
ب) هر خسی از رنگ گفتاری بدین ره کی رسد؟
درد باید پرده سوز و مرد باید گام زن
پ) به زبان چرب ای جان، بنواز جان ما را
به سلام خشک، خوش کن دل ناتوان ما را
ت) بوی دهن تو از چمن می‌شنوم
رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم

۱۱ برای هر واژه، دو هم‌خانواده بنویسید.

الف) فراغ: ..... / .....
ب) انعام: ..... / .....
پ) اکرام: ..... / .....
ت) عاجز: ..... / .....

۱۲ در متن زیر چند جمله ساده و چند جمله مرکب وجود دارد؟

«در اقتصاد سالم اگر تولیدکننده رفتار خود را اصلاح نکند، حذف می‌شود و این فرایندی است که در اقتصاد جاری است و بر اساس این فرایند است که گفته می‌شود نظام بازار، مشتری‌مدار است. مصرف‌کننده بر بازار حاکم است و سلیق خود را بر تولیدکننده تحمیل می‌کند و تولیدکننده نیز این نیاز را اسیل می‌شمارد و به آن پاسخ می‌دهد»

۱۳ هر قسمت مشخص شده، دربردارنده کدام آرایه ادبی است؟

حسرت نبرم به خواب آن مرداب
کآرام درون دشت شب خفته است

۱۴ در شعر «خاک آزادگان»، واژه‌های «خاک» و «شعله» در کدام مفهوم مجازی به کار رفته‌اند؟

۱۵ جدول زیر را کامل کنید.

فعل	مصدر (گسترن)	مضارع اخباری	فعل	مصدر (هستن)	مضارع اخباری
امر			امر		
نهی			نهی		

۱۶ از نظر نویسنده درس «دریادلان صف‌شکن»، تقدیر تاریخی زمین از کجا و به وسیله چه کسانی صورت می‌گیرد؟

۱۷ نوع حرف «را» در هریک از بیت‌های زیر چیست؟

الف) یکی از دوستان مخلص را
مگر آواز من رسید به گوش
ب) گفت باور نداشتم که تو را
بانگ مرغی چنین کند مدهوش

۱۸ «مجاز» را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) سراسر همه دشت بریان شدند
بر آن چهر خندانش گریان شدند
ب) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
پ) خنک آن دم که بگویی که بیا عاشق مسکین
که تو آشفته مایی، سر اغیار نداری
ت) اگر به زلف دراز دو دست ما نرسد
گناه بخت پریشان و دست کوتاه ماست

۱۹ کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها قرابت معنایی ندارد؟ (با تغییر)

- ۱) چو سیل اندر آمد به هول و نهیب
۲) عدسی وقت پختن، از ماشی
۳) دانه اول فتاد پست به خاک
۴) در بن این پرده نیلوفری
فتاد از بلندی به سر در نشیب
روی پیچید و گفت: این چه کسی است؟
تا از آن سر کشید بر افلاک
کیست کند با چو منی همسری؟

۲۰ در بیت «بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت / شور شیرین به سر هر که فتد کوه‌کن است»، کدام آرایه‌های ادبی یافت می‌شود؟

- ۱) تلمیح، کنایه، اغراق
۲) ایهام تناسب، تلمیح، تضاد
۳) تضاد، کنایه، حسن تعلیل
۴) پارادوکس، کنایه، ایهام تناسب

۲۱ تعداد تشبیهات کدام بیت بیشتر است؟

- ۱ واله و شیداست دائم همچو بلبل در قفس
۲ بمال بر لب خونخوار حرص، خاک قناعت
۳ چون سنگ سرمه، خاکش پیرایه نظرهاست
۴ به هر شورش مده چون موج از کف دامن دریا

- طوطی طبعم ز عشق شکر و بادام دوست
وگر نه تشنگی افزاست آب شور تمنا
چشمی که یک نظر دید آن چشم سرمه‌سا را
که باشد عقد گوهر خوشه‌ای از خرمن دریا

۲۲ کدام بیت ایهام دارد؟

- ۱ خطر بادیه عشق تو بیش از پیش است
۲ عیب بلبل نتوان کردن اگر فصل بهار
۳ خاک ره بر من شرف دارد اگر مست و خراب
۴ تا کی از سیم و زرت کیسه تهی خواهد بود؟

- این چه دام است که دور از تو مرا در پیش است؟
ترک جان گوید و سرمست به گلزار آید
بر در میخانه خفتن خوشتر از سنجاب نیست
بنده من شو و بر خور ز همه سیم‌تان

۲۳ ترتیب توالی ابیات زیر از جهت داشتن آرایه‌های «ایهام، تضاد، جناس ناهمسان و اغراق» کدام است؟

- الف) دیده‌تر دامنم تا می‌زند نقشی بر آب
ب) لعل جان‌بخش تو خود دل‌های مسکینان به لطف
ج) زان شراب ناب بی‌غش ده که اندر صومعه
د) نام و ننگ و صبر و هوش و عقل و دینم شد حجاب

- ۱ ج-ب-د-الف
۲ د-ج-الف-ب
۳ ج-د-ب-الف
۴ د-الف-ج-ب

۲۴ در کدام بیت، از شیوه بلاغی استفاده نشده است؟

- ۱ روشنی طلعت تو ماه ندارد / پیش تو گل رونق گیاه ندارد
۲ تا چه کند با رخ تو دود دل من / آینه دانی که تاب آه ندارد

- ۳ گوشه ابروی توست منزل جانم / خوشتر از این گوشه پادشاه ندارد
۴ شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت / چشم‌دریده ادب نگاه ندارد

۲۵ در کدام بیت همه آرایه‌های «استعاره، تشبیه، اغراق و کنایه» به کار رفته است؟

- ۱ بس کن از سر که فشاندن زان لب میگون که من
۲ پای خاکین کن در آکز چشم خونین هر نفس
۳ گر چو چنگم در بر آیی زلف در دامن کشان
۴ بر سر خاک اوفتان خیزان ز جور آسمان

- دل بر آن میگون لب سر که فشان خواهم فشاند
گوهر اندر خاک پایت رایگان خواهم فشاند
از مژه یک دامت لعل روان خواهم فشاند
از تظلم خاک هم بر آسمان خواهم فشاند

۲۶ در کدام بیت آرایه‌های «تشبیه، جناس، کنایه و مراعات‌نظیر» به کار رفته است؟

- ۱ از رهگذر خاک سر کوی شما بود
۲ بس تجربه کردیم در این دیر مکافات
۳ دردا که از آن آهوی مشکین سیه‌چشم
۴ پیرانه سرم عشق جوانی به سر افتاد

- هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد
با دُر دکشان هر که درافتاد برافتاد
چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد
وان راز که در دل بنهفتم به در افتاد

۲۷ در کدام گزینه هر سه آرایه «جناس، تضاد و تشبیه» وجود دارد؟

- ۱ جز این نیست پیدا که انسان دلی است
۲ جهان جهان را به شادی گذار
۳ چو دونان در این خاکدان دنی
۴ هنرمند باید که باشد چو پیل

- که او هست باقی و باقی فناست
مکن خویشتن را به غم مضطرب
مباش از برای دو نان مضطرب
کزین نوع هر جای بسیار نیست

۲۸ در همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... بن مضارعی وجود دارد که اسم هم‌معنی با بن می‌سازد.

- ۱ خندیدن - شنیدن - فهمیدن - گرفتن - خریدن
۲ شناختن - دیدن - گریستن - خوردن - خریدن
۳ کشیدن - خواستن - رهانیدن - گذاشتن - خوابیدن
۴ گریستن - نشستن - پریدن - گرفتن - فروختن

۲۹ بیت «من ایرانی‌ام آرمانم شهادت / تجلی هستی است جان کندن من» با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- ۱ دروغ است ایران که ویران شود
۲ گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت
۳ زندگانی چیست؟ مردن پیش دوست
۴ دور دار از خاک و خون دامن چو بر ما بگذری
- کنام پلنگان و شیران شود
گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید
کاین گروه زندگان دل‌مرده‌اند
کاندر این ره کشته بسیارند در راه شما

۳۰ در کلمه آخر کدام بیت آرایه «ایهام» به کار نرفته است؟

- ۱ به راستی که نه همبازی تو بودم من
۲ شهباز غمت راست کبوتر دل سلمان
۳ شاهباز غمت از صید دل مسکینان
۴ اگر چه حسن تو از عشق غیر مستغنی است
- تو شوخ دیده مگس بین که می کند بازی
دریاب که بر صید کبوتر زده‌ای باز
هیچ نگذاشت که بر عزم شکار آید باز
من آن نیم که از این عشق بازی آیم باز

۳۱ معنای چند واژه در واژه‌های زیر غلط است؟

جنود (لشکر) - خور (زمین هموار) - وسواس (دودلی) - سوله (انبار فلزی) - رعب (هراس) - سردمدار (زورگو) - تکلف (خودنمایی) - اسوه (پیشوا)

- ۱ دو
۲ سه
۳ چهار
۴ پنج

۳۲ مفهوم همه ابیات به استثنای بیت ..... با یکدیگر تناسب دارد.

- ۱ با نیم پختگان نتوان گفت سوز عشق
۲ در نیاید حال پخته هیچ خام
۳ بسیار سفر باید تا پخته شود خامی
۴ پیر میخانه چه خوش گفت به دُردی کش خویش
- خام از عذاب سوختگان بی خیر بود
پس سخن کوتاه باید والسلام
صوفی نشود صافی تا در نکشد جامی
که مگو حال دل سوخته با خامی چند

۳۳ مفهوم عبارت «خاک مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است.» با کدام گزینه تناسب بیشتری دارد؟

- ۱ افتادگی آموز اگر طالب فیضی
۲ از خدا نبود روا جستن غنا
۳ فقر است راحت دو جهان زینهار از آن
۴ مالک ملک بقا گشتم و سلطان غنا
- هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
هست مومن را غنا رنج و عنا
میل غنا مکن که غنا صورت عنا (رنج) است
این تسلط به من از فقر و غنا بخشیدند

۳۴ آرایه‌های «تشبیه، مجاز، حسن تعلیل و ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

- الف) به قامت خوش خوبان نگاه می‌کردم
ب) اگر جمال تو با عاشقان کرشمه نکرد
ج) دو اسبه پیک نظر می‌دوانم از چپ و راست
د) به غمزه گر نربودی دل همه عالم
- لباس حسن تو دیدم به قد هر یک راست
ز بهر چه شر و آشوب از جهان برخاست
به جستجوی نگاری که نور دیده ماست
ز عشق تو دل جمله جهان چرا شیدا است

- ۱ الف، د، ب، ج
۲ الف، ج، د، ب
۳ ج، د، ب، الف
۴ ج، ب، د، الف

۳۵ در همه گزینه‌ها به جز گزینه ..... از شیوه بلاغی استفاده شده است.

- ۱ دلبران میدان گشوده نظر
۲ که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد
۳ زره لخت لخت و قبا چاک چاک
۴ پیامد به دشت و نفس کرد راست
- که بر کینه اول که بندد کمر
برانگیخت ابرش برافشانند گرد
سر و روی مردان پر از گرد و خاک
پس آنکه باستاد و هم‌رزم خواست

۳۶ در کدام گروه کلمه، غلط املائی وجود دارد؟

- ۱ افسر و دیهیم، سنان و سرنیزه، درع و زره
۲ مزیح و شوخی، حاذق و چیره‌دست، شبح و نظیر
۳ سخره و ریشخند، توش و توان، وقاحت و بی‌حیایی
۴ اوان و هنگام، نسیان و فراموشی، حضيض و فرود

۳۷ در کدام یک از گزینه‌های زیر به آیه شریفه «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ» اشاره شده است؟

- ۱ جز از جام توحید هرگز ننوشم
۲ من ایرانی‌ام آرامنم شهادت
۳ من آزاده از خاک آزادگانم
۴ تنم گر بسوزی به تیرم بدوزی
- زنی گربه تیغ ستم گردن من
تجلی هستی است جان کندن من
گل صبر می‌پرورد دامن من
جداسازی ای خصم سر از تن من

۳۸ کدام آرایه در بیت وجود ندارد؟

همه تیغ و ساعد ز خون بود، لعل
خروشان دل خاک، در زیر نعل

- ۱ جناس
۲ استعاره
۳ تشبیه
۴ تضاد

۳۹ کدام بیت «مجاز» ندارد؟

- ۱ گو شمع میارید در این جمع که امشب
۲ سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
۳ دل نبیند آن که باشد جسم و جان را زو حجاب
۴ هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟
- در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است
چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
سر ندارد آن که بنهد پا در این ره سرسری
من در میان جمع و دلم جای دیگر است

۴۰ در همه ابیات به استثنای بیت ..... جابه‌جایی ضمیر صورت گرفته است.

- ۱ من آنم ز پای اندر افتاده پیر / خدایا به فضل خودم دست گیر
۲ جز این کاعتمادم به یاری توست / امیدم به آمرزگاری توست
۳ بضاعت نیابردم الا امید / خدایا ز عفو مکن ناامید
۴ کس از من سیه‌نامه‌تر دیده نیست / که هیچم فعال پسندیده نیست

۴۱ در کدام گزینه نوع حذف (از نظر قرینه لفظی و معنوی) با گزینه‌های دیگر فرق دارد؟

- ۱ به حق صحبت دیرین که هیچ محرم راز
۲ می‌خور که صد گناه ز اغیار در حجاب
۳ هوا مسیح نفس گشت و باد ناله گشای
۴ جز قلب تیره هیچ نشد حاصل و هنوز
- به یاد یک جهت حق گزار ما نرسد
بهتر ز طاعتی که به روی و ریا کنند
درخت سبز شد و مرغ در خروش آمد
باطل در این خیال که اکسیر می‌کنند

۴۲ نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب کدام است؟

آرام نیست آبله‌پایان شوق را
مانع نگردد از حرکت، آب را حباب

- ۱ نهاد، متمم، مضاف‌الیه، نهاد
۲ مسند، نهاد، مضاف‌الیه، نهاد
۳ نهاد، مفعول، مفعول، متمم
۴ مسند، مفعول، مفعول، مضاف‌الیه

۴۳ در کدام گزینه، حذف فعل رخ داده است؟

- ۱ تویی رزاق هر پیدا و پنهان
۲ چو در وقت بهار آبی پدیدار
۳ الهی فضل خود را یار ما کن
۴ گل از شوق تو خندان در بهار است
- تویی خلاق هر دانا و نادان
حقیقت پرده برداری ز رخسار
ز رحمت، یک نظر در کار ما کن
از آتش رنگ‌های بی‌شمار است

۴۴ زمان افعال مشخص شده در ابیات زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- (الف) کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را
(ب) ای وای بر اسیری کز یاد رفته باشد
(ج) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما
(د) گر ز مسجد به خرابات شدم خرده مگیر
- کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را
در دام مانده باشد صیاد رفته باشد
آیینی کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها؟
مجلس وعظ دراز است و زمان خواهد شد

- ۱ ماضی التزامی - ماضی بعید - ماضی ساده - آینده
۲ ماضی نقلی - ماضی التزامی - مضارع اخباری - آینده
۳ ماضی نقلی - ماضی بعید - ماضی التزامی - ماضی ساده
۴ ماضی نقلی - ماضی التزامی - ماضی ساده - آینده

۴۵ در همه گزینیه‌ها آرایه «حسن تعلیل» به چشم می‌خورد به جز گزینیه.....

۱ یک رنگی و بوی تازه از عشق بگیر	۲ دلم خانه مهر یار است و بس
۳ تویی بهانه آن ابرها که می‌گیرند	۴ بشکن دل بی‌نوا می‌را ای عشق
۱ پرسوزترین گدازه از عشق بگیر	۲ از آن می‌نگنجد در آن کین کس
۳ بیا که صاف شود این هوای بارانی	۴ این ساز شکسته‌اش خوش‌آهنگ‌تر است

۴۶ نقش دستوری گروه‌هایی که در عبارت زیر وابسته پیشین دارند به ترتیب کدام است؟

«یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحر در کنار بیشه‌ای، خفته. شوریده‌ای که در آن سفر همراه ما بود، نعره‌ای برآورد و راه بیابان گرفت و یک نفس، آرام نیافت.»

۱ مفعول - متمم - مفعول	۲ قید - متمم - قید	۳ قید - مسند - قید	۴ مفعول - مسند - مفعول

۴۷ آرایه‌های «مجاز، حسن تعلیل، ایهام، ایهام تناسب» به ترتیب در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) مرغ دل کز سر زلفت نشکبید نفسی	ب) دی طیبیم دید و دردم را دوا ننوشت و گفت
ج) مگرش دست به چین سر زلف تو رسید	د) ز بیم چنگل شاهین جان‌شکار فراق
الف) باز گویی هوس چنگل شاهین دارد	ب) خون دل می‌خور که این ساعت نمی‌یابم دوات
ج) که دم باد سحر نافه خوش‌بو دارد	د) دلم چو مرغ چمن روز و شب در افغان است

۱ د، الف، ج، ب	۲ ج، د، الف، ب	۳ ب، د، الف، ج	۴ د، ج، ب، الف

۴۸ کدام بیت با سایر ابیات، قرابت مفهومی ندارد؟

۱ خوش است با غم هجران دوست سعدی را	۲ مگر در این شب دیرانتظار عاشق‌کش
۳ مده به دست فراقم پس از وصال چو چنگ	۴ همه عمر در فراق بگذشت و سهل باشد
۱ که گرچه رنج به جان می‌رسد امید دواست	۲ به وعده‌های وصال تو زنده دارنم
۳ که مطربش بزند بعد از آن که بنوازد	۴ اگر احتمال دارد به قیامت اتصالی

۴۹ نقش دستوری آن دو ضمیری که در ابیات زیر جهش یافته‌اند به ترتیب کدام است؟

الف) به قدم رفتم و ناچار به سر بازآیم	ب) ز جان نازک‌تری ای سرو آزاد
الف) گر به دامن نرسد چنگ قضا و قدرم	ب) به تنها می‌روی جان‌ت فدا باد

۱ مضاف‌الیه - مضاف‌الیه	۲ مفعول - متمم	۳ مضاف‌الیه - متمم	۴ مفعول - مضاف‌الیه

۵۰ کدام گزینه با عبارت زیر قرابت معنایی دارد؟

«تاریخ، مشیت باری تعالی است که از طریق انسان‌ها به انجام می‌رسد.»

۱ گرچه ما را هست در ظاهر پروبالی چو تیر	۲ روشنی روز تویی شادی غم‌سوز تویی
۳ عاقبت منزل ما وادی خاموشان است	۴ رزق حق حکمت بود در مرتبت
۱ هست در دست کمان سررشته پرواز ما	۲ ماه شب‌افروز تویی، ابر شکر بار بیا
۳ حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز	۴ کان گلوگیرت نباشد عاقبت

۵۱ ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «جناس، استعاره، ایهام، اغراق و واج‌آرایی» کدام است؟

الف) عشق‌بازی و جوانی و شراب لعل‌فام	ب) باده گلرنگ تلخ تیز خوشخوار سبک
ج) ای گلبن جوان بر دولت بخور که من	د) به جز صبا و شمالم نمی‌شناسد کس
ه) به یاد یار و دیار آنچنان بگیریم زار	
الف) مجلس انس و حریف همدم و شرب مدام	ب) نقلش از لعل نگار و نقلش از یاقوت خام
ج) در سایه تو بلبل باغ جهان شدم	د) عزیز من که به جز باد نیست دمسازم
ه) که از جهان ره و رسم سفر براندازم	

۱ ب، ه، الف، ج، د	۲ ب، د، ج، الف، ه	۳ ج، ب، الف، د، ه	۴ ج، د، الف، ه، ب

۵۲ کدام گروه از آرایه‌های ادبی، همگی در بیت: «آخر ای مطرب از این پرده عشاق بگرد / چندگویی که مرا پرده به چنگ تو درید» یافت می‌شود؟

- ۱ استعاره، ایهام، مجاز
۲ کنایه، استعاره، تشبیه
۳ استعاره، جناس تام، تشبیه
۴ کنایه، ایهام تناسب، جناس تام

۵۳ ترتیب توالی ابیات به لحاظ داشتن فعل‌های «ماضی نقلی، ماضی بعید، مضارع التزامی» کدام است؟

- الف) گرچه افکار تو صائب سربه‌سر سنجیده است این غزل مشهور خواهد کرد دیوان تو را
ب) کجاست بارشی از ابر مهربان صدایت؟ که تشنه مانده دلم در هوای زمزمه‌هایت
ج) گرچه می‌گفت که زارت بکشم می‌دیدم که نهانش نظری با من دلسوخته بود
د) گفت و خوش گفت برو خرقة بسوزان حافظ یا رب این قلب‌شناسی ز که آموخته بود

- ۱ الف - د - ج
۲ ب - د - ج
۳ الف - ج - د
۴ ب - ج - د

۵۴ فعل «برآهیخت» در مصراع «برآهیخت رهام گرز گران» به چه معناست؟

- ۱ برکشید
۲ برافراخت
۳ زمین انداخت
۴ کوبید

۵۵ در کدام گزینه «جهان» در معنای «مجازی» به کار رفته است؟

- ۱ دارم لب خشک و دیده تر، بپذیر
۲ همی گوید از آسمان آدمم
۳ از بهشت ار شاهدی خیزد شما خواهید بود
۴ به غلامی تو، مشهور جهان شد حافظ
۵ کز خشک و تر جهان همین می‌دارم
۶ ز نزد خدای جهان آدمم
۷ در جهان ار جنتی باشد سر کوی شماست
۸ حلقه بندگی زلف تو در گوشش باد

۵۶ در کدام بیت یک «آن» ضمیر است و یک «آن» صفت؟

- ۱ دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشند
۲ خیره آن دیده که آتش نبرد گریه عشق
۳ به کوی عاشقی از عافیت نشان ندهند
۴ مکش آن آهوی مشکین مرا ای صیاد
۵ خواجه آن است که باشد غم خدمتکارش
۶ تیره آن دل که در او شرم محبت نبود
۷ هر آن کسی که بدو این دهند، آن ندهند
۸ شرم از آن چشم سیه دار و مبندهش به کند

۵۷ آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«فرهاد شورانگیز اگر در پای سنگی جان بداد

- ۱ تلمیح، ایهام، حس آمیزی، کنایه
۲ اغراق، جناس، تضاد، تشبیه
۳ تشبیه، حس آمیزی، تلمیح، تشخیص
۴ اغراق، تشخیص، جناس، کنایه

۵۸ در کدام بیت آرایه «جناس همسان» به کار رفته است؟

- ۱ بار غمت می‌کشم وز همه عالم خوشم
۲ روزگاری است که سودا زده روی توام
۳ سعدی از پرده عشاق چه خوش می‌گوید
۴ مرا که با تو سخن گویم و سخن شنوم
۵ گر نکند التفات یا نکند احترام
۶ خوابگاه نیست مگر خاک سر کوی توام
۷ تُرک من پرده برانداز که هندوی توام
۸ نه گوش فهم بماند نه هوش استفهام

۵۹ زمینه حماسه در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱ همان زال کاو مرغ پرورده بود
۲ جهاندار هوشنگ با رای و داد
۳ سواران لشکر برانگیختند
۴ چو بشنید گفتار اخترشناس
۵ چنان پیرسر بود و پژمرده بود
۶ به جای نیا تاج بر سر نهاد
۷ همه دشت پیشش درم ریختند
۸ بخندید و پذیرفت از ایشان سپاس

۶۰ نقش واژه مشخص شده در کدام گزینه صحیح نیست؟

- ۱ هر آن وصفی که گویم، بیش از آنی
- ۲ به نام کردگار هفت افلاک
- ۳ زهی گویا ز تو، کام و زبانه
- ۴ چو در وقت بهار آبی پدیدار
- یقین دانم که بی شک جان جانی (مسند)
- که پیدا کرد آدم از کفی خاک (نهاد)
- تویی هم آشکارا هم نهانم (مسند)
- حقیقت پرده برداری ز رخسار (مفعول)

۶۱ معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید.

الف

تو قلب سپه را به آیین بدار

۶۲ جدول زیر را کامل کنید.

کلمه	ترکیب وصفی	ترکیب اضافی
گل		

۶۳ در متن زیر فقط ترکیب‌های اضافی را جدا کنید.

«فلسطین کشوری که با شهیدایش، با مقاومت‌هایش پیوسته صبر و ایثار و توکل به خداوند را به یاد جهانیان می‌آورد - ان‌شاءالله - به یاری خداوند، پیروز میدان خواهد شد.»

۶۴ در عبارت زیر یک جمله ساده و یک جمله مرکب نشان دهید.

«یک روز میرزا مسیح‌خان، معلّم انشای ما، خسرو را صدا کرد که انشایش را بخواند. خسرو هم مطابق معمول دفتر انشای مرا برداشت و صفحه سفیدی از آن را باز کرد و با همان آهنگ گیرا شروع به خواندن کرد.»

۶۵ کدام کلمات در این عبارت، سجع ساخته‌اند؟ «از او آن صفت می‌زاید و از من این صورت می‌آید.»

۶۶ در بیت

بدو روی بنمود و گفت: ای دلیر
میان دلیران به کردار شیر

ادات تشبیه کدام است؟

۶۷ نمادها را در شعر زیر مشخص کنید.

حسرت نبرم به خواب آن مرداب
کآرام، درون دشت شب خفته است

دریایم و نیست باکم از طوفان
دریا همه عمر خوابش آشفته است

۶۸ غلط‌های املائی متن زیر را تصحیح کنید.

«نزدیک غروب در هاشیة رودی زیبا با اشتیاق مشغول نوشتن وصیت‌نامه‌ام بودم که به محظ دیدن جذر و مدی باورنکردنی همچون قواصی ماهر به آب زدم تا دوستم را نجات دهم. در این لحظات فقط به یاد خدا بودم و با توکل از باری تعالی می‌خواستم به من قدرت زیادی عنایت فرماید تا شرمندة دوستم و خانواده‌اش نباشم. وقتی اصوة تو آن تمسیل وفاداری، عباس بن علی (ع) باشد، چه باک اگر وجودت هدیه راه خدا شود.»

۶۹ در کدام گزینه «شیوة بلاغی» دیده می‌شود؟ علت آن را توضیح دهید.

۱ من ایرانی‌ام، آرمانم شهادت

۲ من آزاده از خاک آزادگانم

۳ تابوت مرا جای بلندی بگذارید

۴ تا باد بَرَد سوی وطن بوی تنم را

۷۰ در متن زیر یک غلط املائی وجود دارد؛ آن را بیابید و درست آن را بنویسید.

«سخن از پیکار داد و بیداد است. در «شاهنامه» همیشه ایرانی با تورانی سر نبرد دارد. گاهی به بهانه آمدن اسب رستم به سمنگان، گاهی با یاری خواستن یک پهلوان یا درمانده‌ای در نزدیکی مرز. گاهی نیز به امید پادشاهی. به هر حال کمتر کسی سخن از آرامش بین ایرانی و تورانی بر زبان می‌راند. هر یک از این صحنه‌ها با طنز گویی و زبان‌آوری در هم آمیخته شده است. در بیشتر نبردها از اغراق و حماسه‌سازی به خرق عادت رسیده است و گاهی برسان کوس برخورشیده و پهلوانی نامدار را معرفی نموده است.»

۷۱ مفهوم مصراع دوم بیت
«به گرز گران، دست برد اشکبوس
چیست؟»

زمین آهنین شد، سپهر آبنوس»

۷۲ آرایهٔ مشترک ابیات زیر چیست؟
الف) بشد تیز رهام با خود و گبر
ب) پیاده به از چون تو پانصد سوار

همی گرد رزم اندر آمد به ابر
بدین روز و این گردش کارزار

۷۳ بیت زیر به چه مفهومی تأکید می‌کند؟
«سر گرگ باید هم اول بُرید»

نه چون گوسفندان مردم درید»

۷۴ در متن زیر چند غلط املائی هست؛ درست آنها را بنویسید.

«داستان‌های شاهنامه نه تنها در ایران بلکه در جهان نیز شناخته شده و طرفداران خاص خود را دارد. داستان‌های رستم و سهراب، رستم و اسفندیار، نبرد سهراب و حجیر، نبرد سهراب و گردآفرید و ... که در آنها همهٔ پهلوان‌ها شکست را مایع ننگ می‌دانستند و ویله‌کنان و خروشان به جنگ می‌پرداختند و عنان بدخاهان افسونگر را در هم می‌نوردیدند و در پایان شکر گذاری خدای را به جای می‌آوردند.»

۷۵ در جملهٔ «الف» مسند و در جملهٔ «ب» مفعول را بیابید.
الف) رها شد ز بند زره، موی اوی
ب) کنون من گشایم چنین روی و موی

۷۶ در کدام بیت «تحوّل شکل نوشتاری» دیده می‌شود؟

۱) چو بر زین بیچید گردآفرید
یکی تیغ تیز از میان برکشید
۲) بزد نیزهٔ او به دو نیم کرد
نشست از بر اسپ و برخاست گرد

۷۷ در مصراع «سپهد، عنان، اژدها را سپرد»، «اژدها» استعاره از چیست؟

۷۸ عبارت «الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ» با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

الف) در فرج به همه حال زود بگشاید
ب) کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت
پ) مکن ز بستگی کار شکوه چون خامان
ت) به صبر مشکل عالم تمام بگشاید
چو مرد حادثه بر صبر پای بفشارد
تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع
که صبر غنچهٔ گل را گره گشا کرده است
که این کلید به هر قفل راست می‌آید

۷۹ نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.

الف

هر آن که جانب اهل وفا ننگه دارد
خداش در همه حال از بلا ننگه دارد

۸۰ ویژگی حماسه در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱) چرا رزم جُستی ز اسفندیار
که او هست رویین تن و نامدار
۲) چو ده‌ساله شد در زمین کس نبود
که یارست با وی نبرد آزمود
۳) بر او (ضحاک) سال بگذشت مانا هزار
به فرجام کار آمدش خواستار
۴) فرستاد موبد بدان‌ها سوار
شتر خواست از دشت جهرم هزار

۸۱ در چند بیت آرایهٔ تشبیه وجود ندارد؟

الف) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب
ب) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام
ج) چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد
د) بر تیر جورتان ز تحمّل سپر کنیم
بر دولت‌آشیان شما نیز بگذرد
بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد
بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
این گرگی شبان شما نیز بگذرد

۴ چهار

۳ سه

۲ دو

۱ یک

۸۲ در چند مورد از ابیات زیر، هر دو نوع «واو» (عطف و ربط) وجود دارد؟

- الف) چون گل و می دمی از پرده برون آی و در آ
 ب) همی بلند بر آرد و بس فروفکنند
 ج) به نظم و نثر کسی را گر افتخار سزاست
 د) عجب مدار ز من نظم خوب و نثر بدیع
 هـ) آن جود و عدل دارد سلطان که پیش از این

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۸۳ در تمام ابیات به مفهوم «تأثیر قضا و قدر بر سرنوشت انسان‌ها» اشاره شده است به جز گزینه .....
 ۱ ز چرخ آمد قضا نه از کام مردم
 ۲ کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید
 ۳ مرا مهر سپه‌چشمان ز سر بیرون نخواهد شد
 ۴ هر قضایی سببی دارد و من در غم دوست

- ازیرا بنده آمد نام مردم
 قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام
 قضای آسمان است این و دیگرگون نخواهد شد
 اجلم می‌کشد و درد فراقش سبب است

۸۴ کدام عبارت فاقد غلط املائی است؟

- ۱ از دوستی چنین کار آمده، مستقنی نتوانم بود.
 ۲ مقادیر آسمانی میان دانا و مطالب او هایل است.
 ۳ وقت آن است که باقی زمان خویش به ادا رسانم.
 ۴ آن که گوید من از آرزوهای جسمانی فارغم، سخره هوا باشد.

۸۵ کدام بیت مجاز ندارد؟

- ۱ وفا کنیم و ملامت کشیم و خوش باشیم
 ۲ نرگس تازه میان مرغزار
 ۳ ز شوق نرگس مست بلندبالایی
 ۴ بیا ساقی آن آتش توبه‌سوز
 ۵ که در طریقت ما کافری است رنجیدن
 ۶ همچو در سیمین زنج زرین چهی
 ۷ چو لاله با قدح افتاده بر لب جویم
 ۸ به آتشگه مغز من برفروز

۸۶ در کدام بیت همه آرایه‌های «تشبیه، استعاره، جناس» به کار رفته است؟

- ۱ حافظ در این کمند سر سرکشان بسی است
 ۲ در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای؟
 ۳ صحن سرای دیده بشستم، ولی چه سود؟
 ۴ چون پیاله، دلم از توبه که کردم، بشکست
 ۵ سودای کج میز، که نباشد مجال تو
 ۶ کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو
 ۷ کاین گوشه، نیست در خور خیل خیال تو
 ۸ همچو لاله، جگرم بی می و خم‌خانه بسوخت

۸۷ آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

- «ز مهر روی او عمری است تا دم می‌زنی «سلمان»
 ۱ ایهام، استعاره، حس آمیزی، کنایه
 ۲ ایهام، تشبیه، ایهام تناسب، مجاز
 ۳ حسن تعلیل، ایهام، ایهام تناسب، حس آمیزی
 ۴ حسن تعلیل، استعاره، ایهام تناسب، جناس ناقص

۸۸ آرایه «حسن تعلیل» را در کدام بیت می‌توان یافت؟

- ۱ لاله یا رب ز چه رو سرخ برآمد در باغ
 ۲ ای میان تو چو یک موی و دهان یک سر موی
 ۳ آن چنان خوار و حقیرم که مرا دشمن و دوست
 ۴ کی دل مردهات از باد صبا زنده شود
 ۵ مگر آن نیز چو من سرو روانی دارد
 ۶ نتوان دیدن از آن موی میان یک سر موی
 ۷ چون سنگ از پیش برانند به دشمن کامی
 ۸ نفس عیسوی از باد هوا می‌طلبی

۸۹ در کدام بیت شاعر به «وطن دوستی» خود اشاره‌ای ندارد؟

۱ من آزاده از خاک آزادگانم	۲ کنون رود خلق است دریای جوشان
۳ به خون گر کشتی خاک من دشمن من	۴ کجا می توانی ز قلبم ربایی
۱ گل صبر می پرورد دامن من	۲ همه خوشه خشم شد خرمن من
۳ بجوشد گل اندر گل از گلشن من	۴ تو عشق میان من و میهن من

۹۰ معنای واژه‌ای که از مصدر «گشتن» ساخته شده است، در کدام بیت متفاوت است؟

۱ مشو با تندخویی از عدوی ساده دل ایمن	۲ چو من هلاک شوم از طیب شهر پیرس
۳ بکشتند و آتش بر افروختند	۴ رعیت نشاید به بیداد کشت
۱ که آخر روی نرم آب خواهد کشت آتش را	۲ که مرگ کشت مرا یا تو بی وفا کشتی
۳ تر و خشک هیزم همی سوختند	۴ که مر سلطنت را پناهند و پشت

۹۱ قصه، داستان، داستان کوتاه و رمان در ادبیات ..... جای می گیرند.

۹۲ در بیت زیر به چه علت مولوی توصیه می کند که نباید اعمالمان را با پاکان مقایسه کنیم؟
«کار پاکان را قیاس از خود مگیر
گر چه ماند در نبشتن شیر و شیر»

۹۳ منظور مصراع دوم این بیت
«جمله عالم زین سبب گمراه شد
کم کسی ز ابدال حق آگاه شد»
چیست؟

۹۴ مفهوم کنایی عبارت ستون اول با کدام یک از مفاهیم ستون دوم همخوانی دارد؟ (یک مفهوم اضافی است.)

ستون اول	ستون دوم
۱ شکسته شدن دست	• الف) لطیفه گویی و خوش زبانی
۲ سخن کوتاه کردن	• ب) ناتوان شدن و انجام ندادن کاری
۳ ریش برکندن	• پ) اندوهگین بودن
۴ نکته گفتن	• ت) ساکت بودن
	• ث) نابود شدن

۹۵ در کدام بیت نادرستی املائی وجود دارد؟ آن را اصلاح کنید.

۱ در خطاب آدمی ناطق بدی	۲ صد هزاران این چنین اشباه بین
۱ در نوای طوطیان حازق بدی	۲ فرقاشان هفتادساله راه بین

۹۶ نقش دستوری «حیران، زار و نومیدوار» در بیت
«بعد سه روز و سه شب حیران و زار
بر دکان بنشسته بُد نومیدوار» چیست؟

۹۷ تفاوت معنایی «را» در دو مصراع اول ابیات زیر چیست؟

الف) بود بقالی و وی را طوطی‌ای	ب) هدیه‌ها می داد هر درویش را
الف) خوش نوایی سبز گویا طوطی‌ای	ب) تا بیابد نطق مرغ خویش را

۹۸ قافیۀ کدام بیت آرایۀ جناس ایجاد کرده است؟ نوع جناس را مشخص کنید.

الف) ای خدا ای فضل تو حاجت روا	ب) نباشی بس ایمن به بازوی خویش
الف) با تو یاد هیچ کس نبود روا	ب) خورد گاو نادان ز پهلوی خویش

۹۹ در بیت

«جمله عالم زین سبب گمراه شد
چرا مولانا معتقد است که مردم، نمی‌توانند به درستی مردان حق را بشناسند؟»

۱۰۰ کدام پیام از درس طوطی و بقال برداشت نمی‌شود؟

الف) پرهیز از قضاوت شتاب‌زده

ب) رفتار درست با حیوان

پ) با هر کسی رفیق و دوست نشدن

ت) کار خود را با دیگران مقایسه نکردن

۱۰۱ در بیت

«ریش برمی‌کند و می‌گفت: ای دریغ
منظور از «آفتاب نعمت» چیست؟»

کافتاب نعمتم شد زیر میغ

۱۰۲ رابطه دو بیت زیر را با درس «طوطی و بقال» بنویسید.

آن یکی شیر است اندر بادیه

و آن یکی شیر است اندر بادیه

و آن دگر شیر است کادم، می‌خورد

و آن دگر شیر است کادم، می‌خورد

۱۰۳ با توجه به بیت

«در دکان بودی نگهبان دکان
نکته گفتی» یعنی چه؟

نکته گفتی، یعنی چه؟

۱۰۴ نقش واژگان مشخص شده بیت زیر را بنویسید.

دید پر روغن دکان و جامه چرب

بر سرش زد، گشت طوطی کل ز ضرب

۱۰۵ در متن زیر، برخی از حروف پاک شده است؛ آنها را بنویسید.

«یک مرد ب...ال طوطی زیبا و سخن‌گویی داشت که به رنگ سبز بود و با همه سوداگران شوخی می‌کرد و آنها را جول...سی خطاب می‌نمود و همیشه در ...در مجلس می‌نشست و سخنان خ...اجه را تکرار می‌کرد. وقتی او از کارش فار... می‌شد، آواز می‌خواند و همیشه برای جلب مشتری تلاش زیادی می‌کرد. اما یک روز از بخت بدش کل شد، آفتاب نعمت سخن‌گویی‌اش زیر می... رفت. دیگر تحسین و آفرین مشتریان را نمی‌دید و همچون ابلهان فقط چشمانش را می‌بایست. خواهش‌اش آغاز ...برده و سفا...ت نهاد و به او غ...ب کرد تا اینکه یک روز با دیدن فردی مثل خودش سخن گفت.»

۱۰۶ در کدام ابیات، تشبیه و استعاره هر دو به کار رفته است؟

الف) شب وصال تو چون باد بی‌وصال بود

ب) روح ز تو خوب‌تر به خواب نیند

ج) پیوند روح می‌کند این باد مشک‌بیز

د) جان‌ها ز دام زلف چو بر خاک می‌فشاند

۱ الف - ب

۲ الف - ج

۳ ب - د

۴ ج - د

۱۰۷ در مصراع دوم همه ابیات، مسند بر سایر اجزای جمله مقدم شده است؛ به جز .....

۱ از بساط گل بی‌خار قدم می‌دزدد

زخمی آن پای که از خار مگیلان تو شد

۲ می‌کند خنده خونین به ته پوست نهان

پسته از بس خجل از غنچه خندان تو شد

۳ کرد در دیده خورشید سیه مشرق را

طالع آن صبح که از چاک گریبان تو شد

۴ صائب از گلشن فردوس شود مستغنی

آشنا دیده هر کس که به دیوان تو شد

۱۰۸ آرایه‌های بیت زیر، کدام‌اند؟ (با تغییر)

«هر چند چو گل گوش فکندیم در این باغ
حرفی که برد راه به جایی نشنیدیم»

۱ تشبیه، کنایه، استعاره

۲ تشبیه، تشخیص، جناس

۳ مجاز، ایهام، حس آمیزی

۴ استعاره، مراعات نظیر، تضاد

۱۰۹ کدام بیت، فاقد آرایه «ایهام» است؟

- ۱ من بسته دام تو، سرمست مدام تو
۲ راز من جمله فروخواند بر دشمن و دوست
۳ جان بخواه از من بیدل که روانت بدهم
۴ به هوای گل رخسار تو در رقص بود
- آوخ که چه دام است این، یا رب چه مدام است آن؟
اشک از این واسطه از چشم بیفتاد مرا
به جز از جان ز من آخر چه تمناست تو را
شعله عشق در آتشکده سینۀ ما

۱۱۰ در همه ابیات زیر «رجز خوانی» به چشم می خورد به جز گزینه .....

- ۱ پیاده ندیدی که جنگ آورد
۲ تو قلب سپه را به آیین بدار
۳ هم اکنون تو را ای نبرده سوار
۴ پیاده مرا زان فرستاد طوس
- سر سرکشان زیر سنگ آورد
من اکنون پیاده کنم کارزار
پیاده بیاموزمت کارزار
که تا اسب بستانم از اشکبوس

۱۱۱ در میان گروه کلمات زیر معنای چند واژه نادرست است؟

«گبر: لباس جنگی / کوس: طبل / باره: اسب / خیره خیر: بیهوده / خدنگ: احق / مزیح: شوخی / فسوس: افسوس خوردن»

یک ۱ دو ۲ سه ۳ چهار ۴

۱۱۲ جاهای خالی را با مصراع مناسب، کامل کنید.

الف) .....
ب) بداندیش را آتش خرمن اند

نگهبان دین، حافظ کشورند
.....

۱۱۳ یک بیت بعد از بیت «بداندیش را آتش خرمن اند / خدنگی گران بر دل دشمن اند» را بنویسید.

.....

۱۱۴ بیتی از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه مصراع‌های آن «موج و فوق» باشد.

.....

۱۱۵ بیتی از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه مصراع‌های آن «پاک و تابناک» باشد.

.....

۱۱۶ یک بیت بعد از بیت: «فلک در شگفتی ز عزم شماست / ملک آفرین گوی رزم شماست» را بنویسید.

.....

۱۱۷ ادامه شعر را تا بیت سوم بنویسید.

«چو هنگامه آزمون تازه شد
.....
.....
.....»

۱۱۸ در بیت «من ایرانی‌ام آرمانم شهادت / تجلی هستی است، جان کندن من» نقش هریک از قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.

۱۱۹ برای نمودار زیر گروه اسمی مناسب بسازید:

اسم + مضاف‌الیه + مضاف‌الیه

..... + ... + ...

۱۲۰ جمله‌های هسته و وابسته و حروف ربط وابسته‌ساز را در عبارت‌های زیر مشخص کنید.

۱- ما می دانستیم شما نمی آید.

۲- چون هوا سرد شده بود، ماشین پدرم روشن نمی شد.

۱۲۱ آرایه ادبی «جناس» را در عبارت‌های زیر مشخص کنید.

الف) هم راحت بود و هم آفت؛ هم وفا بود، هم جفا.

ب) از روی نیکویش حبس و چاه آمد و از خوی نیکویش تخت و گاه آمد.

۱۲۲ نوع قرینه حذف را در عبارت‌های زیر مشخص کنید.

الف) هر که را رنج بیش، گنج بیش.

ب) سحر می‌خواست دوستش را ببیند اما نتوانست.

۱۲۳ در عبارت‌های زیر، نوع حذف را از داخل کمانک انتخاب کنید. (لفظی - معنوی)

الف) هر چه ارزان‌تر، بهتر.   ب) حسن دیروز آمد. کی؟

گام آفتاب